

Vergaderjaar 2025–2026

29 614

Grondrechten in een pluriforme samenleving

Nr. 186

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2025

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 17 september verzocht het lid Bikker om een brief over het optreden van het duo Bob Vylan op 13 september in Paradiso te Amsterdam.¹ Met deze brief komen wij, mede namens de Minister van Asiel en Migratie, tegemoet aan dat verzoek.

Wij stellen voorop dat in onze samenleving geen enkele plaats is voor uitingen die aanzetten tot haat, discriminatie of geweld. Het kan nooit de bedoeling zijn dat mensen zich onveilig voelen door uitlatingen tijdens optredens, of waar dan ook.

In individuele zaken is het in onze democratische rechtsstaat aan het Openbaar Ministerie en de rechter om te oordelen of bepaalde uitingen strafbaar zijn. Het politieonderzoek loopt nog en er liggen meerdere aangiftes. Vervolgens is het aan het Openbaar Ministerie om te beoordelen of er zich strafbare feiten hebben voorgedaan en is het uiteindelijk aan de rechter of een straf wordt opgelegd. Paradiso heeft in een verklaring gezegd desgevraagd mee te werken aan het onderzoek van het Openbaar Ministerie.²

Het verbieden van optredens

Het lokaal bestuur is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en maakt daarin een eigen afweging. Het vooraf verbieden van een optreden door het lokaal gezag is alleen mogelijk als er aantoonbare sprake is van ernstige wanordelijkheden of een concrete en ernstige vrees voor het ontstaan daarvan en, gelet op de ernst van de (te vrezen) wanordelijkheden, in redelijkheid gemeend kan worden dat de situatie met feitelijke (bijvoorbeeld de inzet van politie) of juridische minder verstreckende middelen niet meer beheerst kan worden. De

¹ 2025Z17065.

² Statement over concert Bob Vylan, 14 september 2025.

Gemeentewet biedt geen grondslag om preventief de vrijheid van meningsuiting te beperken (vanwege het verbod op censuur). Wel kan de inhoud van uitingen het startpunt zijn van een keten van aanleidingen die leidt tot ingrijpen door het lokaal gezag, zoals het verbieden van een optreden. Daarbij heeft de burgemeester dan niet de uitlatingen zelf in gedachten, maar de objectiveerbare vrees voor wanordelijkheden waar die toe kunnen leiden. Indien er geen vrees is voor wanordelijkheden zal beoordeling achteraf plaatsvinden. Dat geldt ook voor deze casus.

Weren van vreemdelingen

Voor het weren van een vreemdeling die een gevaar vormt voor de openbare orde of nationale veiligheid, bijvoorbeeld vanwege het uitdragen van extremisme, kan de vreemdeling op grond van de Schengengrenscodes de toegang tot Nederland (en het Schengen gebied) geweigerd worden door de Minister van Asiel en Migratie. Met een dergelijke maatregel kan een vreemdeling – voordat hij Nederland tracht in te reizen – de toegang tot Nederland (en het Schengen gebied) geweigerd worden. Om over te kunnen gaan tot een dergelijke maatregel, dient de IND over informatie te beschikken die hier voldoende grondslag voor kan bieden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van duidingen van de NCTV, ambtsberichten van de AIVD en/of informatie uit de lokale driehoek. Eventuele rechterlijke uitspraken worden vanzelfsprekend betrokken bij besluitvorming, binnen het geldende wettelijke kader. Op individuele casuïstiek kan de Minister van Asiel en Migratie niet ingaan.

Tot slot

Het kabinet staat voor de vrijheid van meningsuiting en het verbod op censuur. De culturele sector heeft hierin een bijzondere positie, door de verbondenheid van de vrijheid van meningsuiting met het recht op artistieke expressie. Deze rechten zijn waardevolle bouwstenen in een open en democratische samenleving. Bij artistieke expressie ligt de grens van het toelaatbare hoog. Culturele instellingen, of dit nu (pop)podia, musea of anderszins zijn, komt in dat licht een grote vrijheid toe bij het invullen van hun programmering. Daarnaast staat voor het kabinet ook buiten kijf dat antisemitisme en antisemitische uitlatingen bestreden moeten worden. Strafbare uitlatingen verdienen opvolging. Dat vraagt om daadkracht maar ook om zorgvuldigheid.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F. van Oosten

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Moes